

I. Analýza zložiek životného prostredia a životných podmienok

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Prehľad počtu obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov v jednotlivých okresoch podáva tab.č.1.1.

K 31.12.2019 evidujeme tieto vodovody :

- skupinový vodovod Nitra ktorý zásobuje spotrebiská : Nitra a Čechynce
- skupinový vodovod Nitra – Šaľa zásobuje spotrebiská Cabaj -Čápor, Mojmírovce, Ivanka pri Nitre, Lužianky, Svätoplukovo, Lehota, Branč, Veľké Zálužie, Jarok, Zbehy, Šaľa, Diakovce, Kráľová n/Váhom, Dlhá n/Váhom, Trnovec n/Váhom, Močenok a Horná Kráľová
- diaľkovod Gabčíkovo – zásobuje spotrebiská Vráble, Melek, Veľké a Malé Chyndice, Telince, Nová Ves nad Žitavou, Tajná, Čifáre, Žitavce, Lúčnica nad Žitavou, Paňa, Vinodol, Klasov, Vieska n/Žitavou, Slepčany, Tesárske Mlyňany, Čierne Kľačany, Volkovce, Choča, Beladice, Čaradice, Sľažany, Zlaté Moravce, Veľčice, Zlatno, Nemčiňany, Topoľčianky, Žitavany, Tekovské Nemce, Červený Hrádok, Malé a Veľké Vozokany, Nevidzany, Selice, Vlčany, Neded, Žihárec a Tešedíkovo, Veľký a Malý Cetín
- skupinový vodovod Koliňany – zásobuje spotrebiská Koliňany, Host'ová, Dolné Obdokovce, Čeladice, Golianovo, Malý a Veľký Lapáš, Babindol
- skupinový vodovod Radošina – Veľké Ripňany zásobuje spotrebiská Kapince, Malé Zálužie
- Ponitriansky skupinový vodovod – zásobuje spotrebiská Výčapy-Opatovce, Ľudovítová, Čakajovce, Nitrianske Hrnčiarovce, Horné a Dolné Lefantovce a Jelšovce
- vodovody zásobované z vlastných vodných zdrojov v obciach Alekšince, Štefanovičová, Nové Sady, Nitra – mestská časť Drážovce, Lukáčovce, Podhorany, ktorý v súčasnosti zásobuje aj obec Bádice, Veľká Dolina, Poľný Kesov, Jelenec, Rumanová, Báb, Žirany, Rišňovce, Pohranice, Štitáre, Hruboňovo, ktorý zásobuje aj obec Šurianky, Nové Sady - Sila, ktorý zásobuje aj obec Čab, Hostie, Mankovce, Jedľové Kostol'any, Lovce, Machulince, Martin nad Žitavou, Skýcov, Obyce, z časti obec Topoľčianky a Hájske.

Pre vodárenské účely sú vo všetkých troch okresoch využívané len zdroje podzemných vôd väčšinou v správe ZsVSA.s, Nitra, ZsVS OZ Galanta, ZsVS OZ Topoľčany. Prevádzku vodovodov zabezpečujú pre obce tiež Ekostaving Nitra, Vodárenská správcovská spoločnosť Mojmírovce, s.r.o., Mojmírovce, AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica v 1 prípade – obec Mankovce, pre obec Dolné Obdokovce – Michel Service s.r.o., Dolné Obdokovce, pre obec Žirany Daniel Andel DAN, Žirany 263. V úprave a dezinfekcii vody neboli oproti minulému roku zaznamenané zmeny.

V okrese Nitra bolo v roku 2019 z celkového počtu obyvateľov okresu 162 176 z verejných vodovodov zásobovaných 152 510 obyvateľov, čo je 94,04 %. Konštatuje sa že v zásobovaní obyvateľov došlo k miernemu nárastu počtu zásobovaných obyvateľov. Prevádzkovateľom sú ZsVSA.s. Nitra OZ Nitra, ZsVS OZ Topoľčany, ZsVS OZ Galanta, Ekostaving Nitra, Vodárenská správcovská spoločnosť Mojmírovce, s.r.o., Mojmírovce a Michel Service s.r.o., Dolné Obdokovce a v obci Žirany je to Daniel Andel DAN, Žirany 263.

V uplynulom roku v okrese Nitra boli dané záväzné stanoviská či už k umiestneniu stavieb alebo kolaudácií stavieb týkajúce sa rozšírenia a predĺženia už existujúcich vodovodných potrubí. Aj keď v roku 2015 bolo skolaudované prívodné potrubie do obce Jelšovce, zatiaľ neboli zrealizované vodovodné prípojky pre spotrebiteľov.

V okrese Šaľa v uplynulom roku nenastali v rámci zásobovania obyvateľov pitnou vodou zmeny oproti predchádzajúcemu obdobiu, nakoľko všetkých 13 obcí okresu Šaľa má vybudovaný verejný vodovod. Z celkového počtu obyvateľov okresu 51 975 je z verejného vodovodu a vlastného vodného zdroja v obci Hájske zásobovaných 51 040 obyvateľov, čo je 98,20 %. Prevádzkovateľom je ZsVSA.s. Nitra odštepny závod Galanta a odštepny závod Nitra.

Okres Zlaté Moravce má zabezpečené zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov napojením obcí na diaľkovod Gabčíkovo a využívaním vlastných vodných zdrojov určených pre hromadné zásobovanie pitnou vodou. V roku 2019 bolo z celkového počtu obyvateľov okresu 40 616 zásobovaných z verejných vodovodov 35 650 obyvateľov, čo predstavuje 87,77 %. Je možné konštatovať, že došlo k nepatrnému nárastu v počte zásobovaných obyvateľov pitnou vodou. Prevádzkovateľom vodovodov je ZsVSA.s., Nitra, AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica v obci Mankovce, OcÚ v obci Hostie, v obci Dolné Obdokovce je to Michel Service, s.r.o. Dolné Obdokovce. V uvedenom okrese boli dané záväzné stanoviská či už k umiestneniu stavieb alebo kolaudácií stavieb týkajúce sa rozšírenia a predĺženia už existujúcich vodovodných potrubí.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

V okrese Nitra z počtu obcí 62 majú verejný vodovod vybudovaný dve mestá, 60 obcí okresu, prímestská časť mesta Nitry –Dražovce a časť obce Nové Sady – Sila. V obci Jelšovce, kde žije 1014 obyvateľov je v súčasnosti vybudované prírodné potrubie, zatiaľ neboli zrealizované vodovodné prípojky pre spotrebiteľov.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 je možné konštatovať, že v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a mestách okresu Nitra v roku 2019 bolo v rámci monitoringu odobratých a vyšetrených 146 vzoriek, z toho 21 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody, čo predstavuje 14,38 % (v 10 prípadoch boli prekročené limity fyzikálno - chemických ukazovateľov a v 13-tich prípadoch v mikrobiologických ukazovateľoch), v rámci ŠZD bolo odobratých a vyšetrených 22 vzoriek, z toho 5 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu, čo predstavuje 22,73 % závadnosť (v 3 prípadoch boli prekročené limity fyzikálno-chemických ukazovateľov a v 3 prípadoch v mikrobiologických ukazovateľoch).

V okrese Šaľa má vybudovaný verejný vodovod jedno mesto a 12 obcí okresu, čo predstavuje 100 %.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a meste okresu Šaľa je možné konštatovať, že v roku 2019 v rámci monitoringu bolo odobratých a vyšetrených 30 vzoriek vôd, z toho 4 vzorky vykazovali nevyhovujúcu kvalitu, čo predstavuje 13,33 % (v 2 vzorkách boli prekročené limity v chemických ukazovateľoch a v 3 vzorkách v mikrobiologických ukazovateľoch). V rámci ŠZD bolo odobratých a vyšetrených 9 vzoriek vôd, ktoré v dvoch prípadoch vykazovali nevyhovujúcu kvalitu vody v biologických ukazovateľoch.

V okrese Zlaté Moravce z počtu obcí okresu 33 má verejný vodovod vybudovaných jedno mesto a 28 obcí, čo činí 87,9 %. Vodovod nemajú vybudovaný v obciach Host'ovce, Ladice, Kostol'any pod Tribečom a Neverice, v ktorých žije spolu 2 519 obyvateľov.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a meste okresu Zlaté Moravce je možné konštatovať, že v roku 2019 v rámci monitoringu bolo odobratých a vyšetrených 58 vzoriek vôd, z toho 10 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody, čo činí 17,24 % závadnosť (8 vzoriek vykazovalo prekročenie limitu vo fyzikálnych a chemických ukazovateľoch a 3 vzorky v

mikrobiologických ukazovateľoch). V rámci ŠZD bolo odobratých a vyšetrených 7 vzoriek vôd, z toho ani jedna vzorka nevykazovala nevyhovujúcu kvalitu vody.

V rámci monitorovania kvality pitnej vody boli zistené nedostatky v prevádzkovaní verejného vodovodu a v kvalite vody z verejného vodovodu v obci Žirany, z toho dôvodu bola dodávateľovi pitnej vody uložená pokuta vo výške 2500.- €, ktorá bola uhradená.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V roku 2019 nebola ani v jednom prípade udelená výnimka na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality vody.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

Kvalita vody z verejných vodných zdrojov bola sledovaná jednak v obciach, v ktorých zatiaľ nie je vybudovaný verejný vodovod, jednak zo zdrojov, ktoré sú obyvateľmi v značnej miere využívané na pitné účely. V roku 2019 bola v okrese Nitra vykonaná kontrola a odber vzoriek z prameňov nachádzajúcich sa v mestskej časti Nitra-Zobor, v obci Báb, Bádice, Podhorany, Nová Ves nad Žitavou, z art. studní v obciach Svätoplukovo, Mojmírovce, Vinodol a z vrtanej studne autokempingu Remitáž v obci Jelenec. Celkovo bolo odobratých 19 vzoriek, z ktorých 7 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody najmä po stránke mikrobiologickej. V prípade nevyhovujúcej kvality vody po stránke chemickej išlo o prekročenie medznej hodnoty v ukazovateli: mangán a dusičnany. V hodnotenom období neboli zistené u týchto zdrojov iné závažné nedostatky. Nakoľko v okrese je obec, kde obyvatelia využívajú aj individuálne zdroje pre zásobovanie vodou, bez sledovania ich počtu nie je možné určiť % takto zásobovaných obyvateľov. V rámci preventívneho dozoru sme vydali záväzné stanoviska k možnosti využitia vrtu HVB1 Terminál R1 Beladice na pitné účely, ku kolaudácii vodných stavieb vrtu a vodovodu Terminál R1 Beladice, k návrhu na osobitné určenie režimu územia – PHO vrt HVB1 Beladice a rozhodnutie na návrh úpravy vody pre vrt HVB1 Terminál R1 Beladice, záväzné stanovisko k návrhu na využitie vrtu JHV-1 pre chatovú osadu pod Gýmešom Jelenec na pitné účely.

V okrese Šaľa evidujeme 21 verejných vodných zdrojov. Jedná sa o artézske studne v meste Šaľa, v obci Tešedíkovo, Žihárec, Dlhá nad Váhom, Vlčany, Selice, Trnovec nad

Váhom, Močenok, Diakovce, Neded a Kráľová nad Váhom. V roku 2019 bolo odobratých 5 vzoriek vôd z verejných artézskych studní na laboratórne vyšetrenie, z ktorých 2 vzorky vykazovali nevyhovujúcu kvalitu vody v mikrobiologických ukazovateľoch (koliformné baktérie, E.coli) a v chemickom ukazovateli: železo. Vzhľadom k tomu, že vo všetkých obciach okresu Šaľa je verejný vodovod, nie je sledovaný počet obyvateľov využívajúcich verejné studne.

V okrese Zlaté Moravce v roku 2019 bola vykonaná kontrola verejných vodných zdrojov a to prameňov v obci Kostolňany pod Tribečom – Vaškopecský I. a II., Barinská, v obci Ladice a Obyce. Celkovo bolo odobratých 6 vzoriek, ktoré vykazovali prekročenie limitu v mikrobiologických ukazovateľoch (koliformné baktérie, kultivovateľné mikroorganizmy pri 37 °C). Nakoľko v okrese sú obce, kde obyvatelia využívajú aj individuálne zdroje pre zásobovanie vodou, bez sledovania ich počtu nie je možné určiť % takto zásobovaných obyvateľov. V rámci preventívneho dozoru sme vydali záväzné stanovisko k možnosti využitia kopanej studne v Zlatých Moravciach ako zdroja pitnej vody pre navrhovanú ubytovňu.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

Monitoring

U verejných vodovodov bol v priebehu roka 2019 vykonávaný preverovací a kontrolný monitoring kvality pitnej vody v súlade s vypracovaným harmonogramom kontroly kvality vody z verejných vodovodov v mestách a obciach okresu Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v zmysle

Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou v znení vyhlášky MZ SR č. 97/2018 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z.z. rozborom v rozsahu vyšetrení, ktoré zabezpečuje odbor laboratórnych činností RÚVZ so sídlom v Nitre.

V roku 2019 bolo v uvedených okresoch odobratých spolu 234 vzoriek, *výsledky kvality vody sú zrejmé podľa jednotlivých okresov z tab. č. 1.2.*

Údaje z monitoringu pitnej vody verejných vodovodov boli počas roka spracovávané v Informačnom systéme o pitnej vode.

Štátny zdravotný dozor

V opodstatnených prípadoch sa v roku 2019 vykonával cielene štátny zdravotný dozor v rámci šetrenia oznámení obyvateľov, mimoriadnych situácií a pod.. Laboratórne analýzy boli vykonávané v rozsahu minimálneho rozboru. V rámci výkonu ŠZD boli zamestnankyňami RÚVZ na základe podnetov odobraté vzorky vôd z verejného vodovodu v meste Nitra. Laboratórnymi analýzami nebola zistená nevyhovujúca kvalita vody.

V rámci ŠZD bolo vo všetkých troch okresoch odobratých 28 vzoriek.

Výsledky kvality vody za jednotlivé okresy sú zrejmé z tab. č. 1.3.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovú kontrolu kvality vody zabezpečovanú prevádzkovateľom vodovodov Západoslovenská vodárenská spoločnosť a. s Nitra možno hodnotiť dobre. Dodávateľia pitnej vody predložili RÚVZ plán monitorovania kvality vody, predložený harmonogram odberov vzoriek vôd bol dodržiavaný a výsledky sledovania kvality vody boli pre informáciu RÚVZ Nitra priebežne doručované, taktiež spolupráca s ostatnými prevádzkovateľmi je na dobrej úrovni. Prevádzkovateľ vodovodu v obci Žirany nezabezpečil pravidelné sledovanie kvality vody v roku 2019 a taktiež nepredkladal výsledky v zmysle zák.č. 355/2007 Z.z., z uvedeného dôvodu bolo začaté správne konanie s prevádzkovateľom verejného vodovodu v obci Žirany a uložená pokuta vo výške 2500.-€, ktorá bola uhradená.

V okrese Šaľa prevádzkovú kontrolu kvality vody z verejných vodovodov zabezpečuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť OZ Galanta so sídlom v Šali podľa predloženého plánu monitorovania kvality vody. U vodovodov Hájske, Močenok a Horná Kráľová túto činnosť vykonáva Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., OZ Nitra. Výsledky sledovania kvality vody sú pre informáciu RÚVZ Nitra priebežne doručované.

Prevádzku vodovodov v okrese Zlaté Moravce taktiež zabezpečuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., OZ Nitra, v obci Hostie prevádzku zabezpečujú odborní pracovníci, v obci Mankovce je prevádzkovateľom verejného vodovodu AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica, v obci Dolné Obdokovce je prevádzkovateľom verejného vodovodu Michel Servis s.r.o., Dolné Obdokovce 332. Zo strany dodávateľov pitnej vody boli predložené plány monitorovania kvality vody. Rozsah a početnosť vyšetrení je v súlade s platnou legislatívou.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2019 neboli zaznamenané dôsledky nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľov a ani nebolo z okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce hlásené ochorenie na alimentárnu dusičnanovú methemoglobinémiu.